

Передплата

«РУСЛАНА» вносять:
в Австрії:

за цілий рік . . . 20 кор.
« пів року . . . 10 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
або місяць . . . 170 кор.

За границею:

цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків

Подвигове число по 10 сот.

РУСЛАНА

«Вирвеш ми очі і душу ми вирвеш: а не возьмеш милої і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділі і руских свят о 5^{1/2} год. пополудні.

Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 1. пл. Дамбровського (Хорунщини). Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавемана.

Рукописи звертає сядише на попереднє застереженє. — Рекламациі неопечатаніє вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки.

Експозе міністра скарбу.

Предкладаючи палаті послів державної ради проєкт бюджету на р. 1907, міністер скарбу др. Коритовский виголосив двогодинну промову, в якій, як сам висказав ся, бажав дати повний образ фінансового і господарского положення держави, щоби можна виробити собі погляд на засади уложеня бюджету. Міністер зірвав з дотеперішню системою укриваня недобору бухгалтерийними способами, а зведене рахунків без виказаня дефіциту, мимо збільшених видатків уможливив єму зріст податкової сили розвиваючої ся економічно держави.

Передовсім — зачав бесідник — згадаю о підвишеню видатків о 7-18 мільонів кор. в порівнаню з р. 1906. Щоби зрозуміти се підвишенє видатків, мусимо пофнути ся до р. 1901. В р. 1901. видатки збільшили ся, бо тоді знесено давнійші інвестиційні прелімінари і вставлено до звичайного бюджету видатки, котрі давніше покривано кредитовими операціями. Аналогічна причина є також в бюджеті предложенім на р. 1907. Кошти збудованя великої залізниці, як залізниці альпейскі, або великої регуляції рік і каналів, або водних доріг, дальше реорганізації армії, котре проковтне 450 мільонів, не можуть

бути покриті средствами нормального бюджету, хоч би вони були не знаю як корисні. Хоч для сих цілий мусимо також обтяжити будучність, але по знесеню згаданих інвестиційних прелімінарів лишилася певна категорія видатків, котрих покрити в дорозі кредитових операцій не можна уважати без закиду. Бо не можна заперечити, що вічне емітоване рент, котрі рік-річно в значних сумах приходять на торг, дає капіталам нагоду до корисної локатиції без труду, що є дуже великою перешкодою до уживаня капіталів на рільничі і промислові підприємства. Спеціально у нас, де доси дух підприємчivosti єще взагалі не дуже великий і де є великий нахил полипати державі журу о працю і зарібок, як найдальше обмежене користаня з державних емісій кредитових видаєсь мені порадою річю, а на мою гадку є се одною з найважійших задач фінансової політики.

Однак в посльідніх роках відносини на жаль не були корисні і сей крок до санації нашого бюджету не міг бути зроблений. Тепер, здаєсь мені, сі перепони вже поборені і то, як надію ся, на довгий час. Наш промисл зробив в посльідніх часах величезні поступи. Уживанє штучних навозів збільшило ся, продукция піднесла ся у всіх галузях рільництва. До корисного розвою рільництва причинили ся також дуже добрі

в минувших двох роках жнива і кон'юнктура в торгівлі деревом, якої доси не було. Вже в минувшій році можна було помітити скріпленє руху на поли рільництва, торгівлі і промислу. Недовірчивість до нових великих договорів торговельних показала ся неузасадною. Протівно, нові договори торговельні, при рівночасних добрих жнивах в сім і попереднім році, дали нові сильні товчки нашій економічній діяльності. Корисний розвій економічний виказує також діяльність австро-угорского банку і висота процентової стопи. В сих услівях є цілком природною річю, що також в слабо опроцентованих паперах курс слабне і що хвилево упав також курс нашої ренти.

Се явище помічує ся всюди і можна ствердити, що наші ренти стратили єще найменше на курсі. Коли порівнаємо курс державних паперів від початку сего року з курсом державних паперів в цілім світі, переконаємо ся, що англійска консоль, французска рента, німецька позичка державна і прускі консолі упали більше як о 3 процент, коли у нас різниця в курсі ренти була 1 процент. Се є потішючий симптом для нашої ситуації економічної. Живий поступ промисловий у нас є наслідком кон'юктур в Англії, Америці і Німеччині і є наслідком більшої сили консумційної населеня Австрії.

Дальше вказує міністер на більшу

Артур Меллер.

Романтичність.

(Дальше).

Був милий, пізний, літний вечір. Рожево-сірий день, здавало ся, що по заході сонця, хотів прийняти розкішну синю краску небосклону, де мали зявити ся перші звізди. Легко зарисовували ся контури дерев против неба.

Віна перервала мовчанє.

— Чи довго маємо чекати, ніж нас знова відвідає, Іваре?

— Так, слідуєчого літа, на жаль ні, — відповів по кількох потягах свого цигара, здивований, що почув питанє від Віни. — По короткій перерві почала непевним голосом:

— Чи можу просити вас о одну річ, Іваре?

— Дуже радо, — відповів повітовий судия й обернув ся трохи на своїм стільці.

Віна здихнула, наче думала: тепер

вже сказано — й зникла в покою, полишаючи Івара з його цікавим очікуванням.

Вернувши, мала загортку в руці, в другій зошити. Нове заклопотанє.

— Я принесла вам єї — сказала — може одянете ся, як буде холодніше — вечірний воздух не є дуже добрий для ваших легких.

— Ах, дякую, не бою ся вже за мої легки.

— Чи ви дійсно цілком виздоровіли? — Віна зігнула ся й знов судорожно обняла рукою поруче крісла. — Подумайте собі, що то може рік в Давосі...

— Так — хто знає, чи се було дійсно таке небезпечне. Лікарі зараз репетують, як знайдуть де що туберколичного.

З утомленою міною стряс попів з свого цигара й витягнув руку за зошитами.

— Але, що то за книжки? — Перечитав верхньої заголовкову картку:

«Про ромунське право о подвійнім подружжю».

Глянув на Віну, що почервоніла аж по уха. Не можна було узяти се у неї за жарт. Два другі зошити: «Причинок до історії стемплевого права перед 1638» і «Etudes sur les lois d'outrage suédoise» I. Мальмро 1898. Так, се були без сумніву три його власні розправи, що мав їх тепер в руках.

— Чи ви се читали? — спитав в найбільшим здивованю.

— Так, певно, я їх читала, — сказала з слабим усміхом. — Дещо не розуміла, але мимо того було інтересне. А се навіть кілька разів читала — й вказала на студию про ромунські процеси о подвійнім подружжю.

— Але тепер хотіла я вас просити, написати мені яку присвяту в одній з книжок. Хотіла би мати кілька стрічок на пам'ятку від вас — сказала поспішно.

Повітовий судия взяв перо, але намаював місто писати знак питання на

продукцію заліза і вугля, на збільшений вивіз спеціально до Італії і Рومунії, і на великий експорт нашої стали до всіх інших країн. Цукровий промисл мав в р. 1905 найбільший простір управи, а також консумція цукру значно змогла ся, що треба приписати корисному діланню бруксельської конвенції і тій обставині, що більші зарібки і більша нагода до зарібків поліпшили життєві відносини широких мас населення, що і для краєвої консумції цукру мало значінє. Також вивіз цукру сильно розвинув ся спеціально на Схід. Заворуження на Кубі також корисно вплинули на наш цукровий промисл. Великий поступ в цукровім промислі мусить також вплинути корисно на наше рільництво. Найбільшим розвоєм тішить ся ткацкий промисл, прядільні і друкарні. Вистави в Лондоні, Медиолані, Букарешті і Райхенберзі звернули увагу на австрійський промисл, спеціально на промисл ткацкий. Показує ся, що австрійський промисл ткацкий що раз більше старає ся здобути для себе нові торги. Треба надіятися, що здобувши ці торги, потрафить удержати ся.

Деякі галузи промислу працюють під так корисними услівями, яких доси не було. Сей живий розвій промислу причинив ся до підвищення платні робітників, в наслідок чого змогла ся консумція серед робітничого населення, що безперечно причинить ся до суспільного спокою. Правительство старає ся також перенести розвій промислу до країн, де его доси нема. Найближчим наслідком сего річної поправки відносин економічних, було се, що по двох довгих, болучо відчутих перервах, державний бюджет в 1905. році замкнуло ся надвишкою. Наслідком сеї санації буде се, що о скільки міністри се поведе ся, неодна ініціатива буде мусіла бути обмежена, неоден видаток зчеркнений — в цілі удержання бюджетової рівноваги.

Міністер приступив до обговорення поодиноких відділів міністерств і вказував на більші видатки. Залізнична адміністрація виказує plus до 14 мільонів корон, поминувши вже надзвичайні видатки в сумі 51 мільонів корон. Правительство столі. Ого випала записана карточка з книжки, яку судія став оглядати.

— Що се значить? Заложив на ніс цвікер і свелував Віну. Її лице було змінене в блідо-синім сумерку.

— Чи ми ніколи не кореспондували? — кинув він шутливим, болєсним тоном.

— Ти знаєш добре, як було мені тяжко нічо не писати до тебе, як ти був тоді в осени й відіхав. Звідси пішов ти був просто до Давосу, се було 28. серпня. Й я цілу ніч думала над тим, що зайшло між нами...

Повітовий судія щипав побілівши свої вуса й шукав в своїй памяті. Прийшла йому нагло дівоча голова з розпущеним волосем на поміч — так, се було. Як поволи розрізняємо контури в темноті, так підносив ся в його свідомості малий епізод з давного, давного часу.

(Конець буде).

е противне мішаній системі і тому старає ся сю систему обмежити. Для того правительство обстає при заяві зложеної 7. липня 1905 в справі акції удержавлення залізниць, котру значне по полагожденню проєкту о удержавленнє північної залізниці. Правительство надіє ся, що в сій справі може числити на поперте парламенту, тим більше, що обіймаючи залізницю, правительство буде хоронити дотеперішній стан посідання. В міністерстві торгівлі сума 13.8 мільонів призначена на упорядкованнє поштового і телеграфічного руху і на будову портів в Дальматії. В бюджеті міністерства судівництва вставлено позицію, котра є початком акції до введення охорони для бездомних дітей і молодіжи. В короткім часі збере ся при співучасті адміністрації судівництва конгрес, котрий перестудіює всі ті справи, а спеціально причини і форми, в яких ся бездомність проявляє ся. Вже в 1907. році будуть предложені конкретні проєкти що до переведення сих плянів. Дальше обговорює міністер більші видатки на цілі рільництва, а обговорюючи бюджет міністерства просвіти, вказав міністер на суму 1,261.444 К призначену на середні школи, а іменню на узглядненнє численних бажань що до нових шкіл. В новім бюджеті фігурує 21 нових середніх шкіл.

(Конець буде).

З остатніх десятиліть XIX. віку.

Написав
Олександр Барвінський.

(Конець).

Признаюiamo всего сказаного також і М Драгоманови великі заслуги що до відродіння науки і письменства на Україні Руси і згоджую ся в тім з д-ром Франком, що «его критичні статі, его звістки подавані про наше письменство в заграничній літературі, его чисто наукові історичні, історико-літературні й фольклорні праці» звернули бачність також Галичан і привчили їх «читати, студіювати і засадили «за реальну працю», що ті его праці і до нині не стратили великої ваги. Згоджую ся і з тим поглядом, що названі в горі праці Драгоманова мали «для нас більше значіння від его програмових та політичних праць». Се правда, що Українці привикли були під ту пору «годувати ся широкими, «общелюдскими» фразами та загальниками нахапанними з російських журналів, одначе треба признати, що й Драгоманів особливо після переселення з Росії не був зовсім свободний від тих «общелюдских» загальників голошених московськими лібералами й радикалами. Вельми уємною стороною его таланту і діяльності був сей скептицизм, котрий др. Франко признає лише в малій о дробині, були «его статі і листи мов удари батога», що «часто трафляли невинуватих, бували несправедливі».

Перенятий тим скептицизмом, незнаючи добре наших австрійських а також галицких відносин, споглядаючи на них скрізь окуляри російського радикала, намагав ся Драгоманів передовсім підорвати повагу авторитету і звернув свої змагання проти духовенства, проти т. зв. клерикалізму. В душі его змагань галицка «молода Україна» намагала ся поставити замість дотеперішньої Нової Віри, скодіфіковану М. Павликом, проти святихників появлялися острі статі у видаванім «молодою Україною» Громадскім Друзі, Дзвоні, Молоті і пізніших Народі, Хліборобі, Громадскім Голосі, а автори сих статей задля хиб або

провин одиниць підривали повагу всего духовенства, забуваючи про се, що в Галичині инше духовенство, як в Росії, що тут духовенство є головною підмогою до движення нашого селянства і міщанства і взагалі народної роботи. Радикали в своїх виданнях не відбігли далеко від тих Українців тогочасних нагороданих широкими «общелюдскими» фразами, нахапанними з соціалістичних брошур і видань, бо бодай загал їх не мав основних студій, бо вже задля слабого знання німецької мови не міг багато скористати з тяжкоучених соціалістичних наукових видань.

Др. Франко перечить сему, начеб Драгоманів був «пропагатором соціалізму серед галицко-руської молодіжи», що «такий погляд зовсім несправедливий», алеж сам признає, що опинивши ся в Швейцарії «Драгоманів робить ся соціалістом-анархістом і силкує ся на тім соціалістичнім анархізмі покласти підвалини нового українського руху». Отсе власне був «сей великий фермент, який Драгоманів вкинув у галицку суспільність». — «Деякі молоді Галичани кинулись до праці» (але се була головно соціалістична лектура і агітація ведена в тім напрямі) — они «з легкомисністю молодиків» і «з запалом людей, що не мають нічого до страчення (отже політика розпуки) «кидають горячий вивоз у очі суспільности» себ то починають видавати «Громадский Друг» а за тим пішла ціла серія видань в тім напрямі. Отсе був уємний вплив Драгоманова, бо через те змарнувало ся багато визначних молодих талантів (досить згадати про Остапа Терлецького) а многи знов, потонувши в «общелюдских» загальниках, порадикальствувавши замолоду, стали описля зовсім байдужими і дбають лише о добру наживу (nomina sunt odiosa).

Вже на иншій місці виказав я невірність погляду дра Франка, начеб народовці порвали звязи з Україною («майже вповні зірвані В. Барвінським, не піддержувані ні «Ділом» ні «Зорію»). Я се виказав дійсними даними, перепискою, а крім того були й особисті зносини народовців з Україною. Піввісьмеж коли п. В. Левицкий Лукич) обняв редакцію «Зорі», стала она в дійсности органом України. Але й в тім часі, коли почало виходити «Діло» були такі звязи, отже се не згідне з дійсним станом, начеб від молодіжи при Гром. Друзі і т. п. вишов почин навязати зносини з Україною, бо такі зносини були і перед тим. Тимто і се невірно, начеб в заснованім тоді «Сьвіті» «перший раз на ґрунті прогресивних ідей зустріли ся Галичани, російські Українці і українські емігранти. Було се зовсім припадково, що в «Сьвіті» появили ся твори Кониського побіч творів Нечуя, Чайченка і т. п., се не можна назвати «першою пробою компромісу поступових і радикальних елементів усеї України-Руси». Взагалі «ряд компромісових проб у найріжнійших напрямках, що заповняють собою весь час 1882—1890» а також описля не був щасливий і не довів до видимих вислідів.

З подорожи до св. Землі.

(Дальше).

Єрусалим 14. вересня 1906.

В casa nuova і у Ассумпціоністів, яко у монахів, була клявзура і о 9. год. вечером мусіли бути всі в дома, а в приюті австрійскім також жадано, щоби іти спати, та сьвіцкі люди хотіли конче пізнати нічне житє Орієнту, чому не ставляв перешкод о. ректор. По вечері о 8. год. вбрало ся нас кількох на місто. З приюту на право веде дорога аж до муру, через браму дамаскинську, відтак іде на ліво поза мур до приюту Ассумпціоністів, дальше звертає при готелю німецького Льюйда під простим кутом до брами яфської, а відси вже знана

дорога аж до приюту нашого попри сьнятиню Гробу, яку вже знаємо докладно.

З заходом сонця устає рух по улицах майже зовсім, лиш декуда сидять Араби при каварнях і смоктають наргілю, розмовляючи з собою супокійно. Хто би гадав, що семічка раса страх криклива, судячи по тандиті, краківським і чорній біржі у Львові сей набрав би тут иншого переконання. Вже знали ми, що жителі сего міста многоязичні, чистий Вавилон. З язиком російським (через те і руским) та французьким перейти мож цілий Єрусалим, бо з сих країв приходить річно до 30 000 полонників, а по німечки і італійськи, а менше англійськи можна також порозуміти ся. По польськи та жидівським жаргоном можна розмовити ся з жидами галицькими, яких можна по халатах і пейсах пізнати, а яких тут досить.

Заговорили ми в каварни по російськи, — розуміють. Араб ставляє низькі кріселка, та подає каву в маленьких тасках і люльку з наргілею. Цікавість збирає на наргілю. Один з курців потягнув собі, та чим скорше відкинув, бо має то бути щось огидного, гіркого і пече в язик страшенно. Покушав раз і не дав ся намовити на більше, мав досить відай на цілий тиждень. Пейс каву, кава добра, лиш з фусами і така густа, що можна наїсти ся. Араби з великим вдоволенням прислухували ся старому, сильно храпливому фонографови, бо они як всі мало образовані народи люблять крикливу музику. — Добраніч! добраніч! а они нам: здравствуйте!

Ідемо даліше, ховаючи ся в темряві, бо улиці дуже скупо освітлені нафтовими каганцями. Світла по домах дуже мало. Тепер вилазять пси, середної величини, щось ніби з вовчим писком, та шукать за жиром, сповняючи тут службу санітарної сторожи. Здохне кіт, — кидають его на дорогу і так лежить, аж в ночі пес сиряче. Ті пси не є небезпечні, бо все самі уступають людям з дороги.

Ідемо даліше серединою дороги, бо хідників майже нема, лиш на одній улиці за яфською брамою, де мешкають Європейці, є добрий тротоар. Чути звуки музики. Заходимо, а тут на першому поверсі грає чеська дамська капеля. Чешки тішили ся, що могли «млювіті чеськи». Се була німецька пиварня, уладжена по європейськи, на якої стінах повно різних жартовливих німецьких пословиць, приказок Гамбріна на бочці, на тему «хто пє, той буде здоров і веселий». По каві і партії білярду вибрали ся ми на дальшу вандрівку а чемний господар запрошував наше *fidelle Gesellschaft* еще на другий день відвідати его льокаль.

Недалеко яфської брами цілий перший поверх ярко освічений. Се популярний театр, в роді *établissement*. Туда ми не вступали, бо не надіяли ся побачи

ти нічо иншого, як щось в роді першого-ліпшого «тінгель-танглю». Видко, що і тут ся європейська псевдо-культура має своїх піонірів. І видко по обставинах, що їх місія успіває і їм веде ся зовсім добре! Все се діяло ся за мурами. В мурах спокійно, тишина, лиш якийсь жебрак сидить під муром, або поступовійші Араби сидять спокійно під каварнею і тягнуть наргілю. Се цілий образ нічного життя в Єрусалимі.

З поворотом трохи ми блудили, бо не мож було пізнати базарів, аж услужний Араб за бакшіш вказав нам дорогу.

В приюті з плаского даху ми допівнили собі образу ночі на сході. В місті темно, а само місто якби купа руїн. Десь за містом дав ся чути переразливий голос осла. В горі на чистім небі мов скаменілім миготять яркі зьвізди. В воздуху повно водної пари. Повіяло холодом на добре. Скупі вражіння. Та всеж не опускало почуте, що стоїмо на тій непривітній пустинній землі, яка за те була плідною найвисшими скарбами людства, бо видала пророків трьох найзнатніших релігій: жидівської, магомеданської і християнської, а передовсім вилеліяла, носила і поховала Ісуса-Богочоловіка.

(Дальше буде).

НОВИНИ.

— **Календар.** В середу: руско-кат. Єротея, Верон.; римо-кат. Люцини, Ядвиги. — В четвер: руско-кат. Харитини муч.; римо-кат. Луки єванг.

— **Жіночий кружок.** який є при філії Руського Тов. пед. в Тернополі, уже від двох літ старає ся отворити рід жіночої дешевої бурси, щоби і біднішими родичам а особливо селянам подати можливість посилати дівчат до клас виділових. Та скупі фонди не давали перевести сей намір в життя. Аж сего року зроблено початок. Малий він, але все таки вже зроблений. А причинилась до сего у великій мірі Влов. П. Кручовська, яка на сю ціль жертвувала 400 К. Сей дар подав спроможність увести вже з початком сего шк. року бурсу в життя.

— **В справі інтелігентніших імїгрантів** пише амер. «Свобода»: Послїдними часами щораз то частійше звертають ся до редакції «Свободи» інтелігентні Русини з Європи з просьбою о інформації про Америку і раду, чи їхати тут або ні. Не могучи кождому з осібна докладно відповідати, подаєм отсим до відомости усіх інтелігентних охотників емігрувати до Америки, що слїдує: 1) Американська руска суспільність находит ся ще в сїй стадії, що лише дуже незначному числу інтелігентів (хоч они є і так потрібні) може дати занятє. Доказом сего інтелігентні Русини вже тут замешкали, що мусять між чужими шукати хліба. Американська Русь дав доси життя лиш попам, дякам і невеликому числу людей занятих при тутешніх часописах; навіть фаховому і доброму учителєви, сли не є рівночасно дяком, тяжко найти тут місце. Значить, кождий інтелігент, що тут їде, мусять бути приготований на се, що прийде ся йому жити і працювати між чужими. 2) Праця між чужими вимагає або спосібности тяжко фізично

працювати, або докладного знання англійської мови і певного фаху. Хто не має одного ані другого, той майже засуджений тут на смерть. Звідси виходить, що чоловік без жадного образования, не уміючий навіть ні читати ні писати, але привикший до тяжкої фізичної роботи, може тут далеко легше і далеко ліпше жити собі знайти, як чоловік хочби навіть з університетським образованием, але не знаючий докладно тутешньої мови і неспосібний до тяжкої праці. Хто фізично добре збудований, енергїчний, на все готовий, та ще знає хоч по троха англійську мову, може тут прийти, а навіть з часом виплинути «на верх» — мусять однак бути приготований на се, що зразу прийде ся йому братись за просту роботу, стати пролетарем-робітником. Є ще такі, що хотїлиб кінчити тут студії. Отже наука в тутешніх закладах наукових дуже дорога. За ті самі або і менші гроші можна далеко більше скористати в найліпших європейських університетах.

— **3 села Моринці,** звенигородського повіта, доносить київська «Рада»: Селяни с. Моринець, звенигородського повіта, київської губернії, вже кілька літ просили (ще в 1900. році) про те, щоби у їх селі дозволили відкрити народню міністерську школу. Тепер, у сїм році, міністерство народної освіти дозволило відкрити двокласову школу і асигнувало на утримання її що року 1400 карб. і 2.000 карб. на будованє школи. Селяни теж згодились з свого боку давати на школу що року 400 карб. Школу будуть строїти на той рік, а поки що на сей рік для школи нанято хату. В селі Моринцях родив ся і хрестив ся наш народний український поет Т. Г. Шевченко. Дуже бажаноб було, щоби сю школу присвячено було імені великого кобзаря Шевченка. Бажаноб було, щоби прихильники поета зложили вкладки на школу, які далиб можливість поставити там портрет Тараса Григоровича. Память про него живе серед селян у Моринцях. С. Моринці 5 верстов від с. Кирилівки, де минули дитячі молоді роки Т. Г. Шевченка.

— **Руский язик** на колошварськїм університеті. Від початку сего шкільного року будуть на колошварськїм університеті викладати руский язик. Університетські власти признали, що в інтересі Мадярів, є знати руску мову. Лектором руского язика іменовано Гїйдора Стрипського, урядника ардільського музею, сина руского пароха. На сей курс записало ся уже 18 слухачів. П. Стрипський студіював руску літературу на львівськїм університеті. Тепер пише він історичну розвідку про ардільських Русинів. В тій розвідці має проф. Стр. доказати, що в Арділі (Erdély) еще перед приходом Мадярів (в VII і VIII вв.) жили Русини, а їх послїдних потомків виказала статистика в 1890 році. Сї Русини жили на землі теперішніх Секлерів (székely) і одна часть їх змадяризувала ся а друга стала Ромунами. Історичні дані, дипломи, рішення соймів, а передовсім географічні імена Арділі свідчать, що колись жило там много Русинів. В обичаях, танцях і мовах Секлерів і Ромунів находит ся много руских останків. (Коломийка ще доси там принята). Про се все буде трактувати розвідка п. Стрипського, що вийде на весну сл. р. в Колошварі.

— **Місто Харків** назвав фейлетонїст «Ради» містом без традиції і начеркнув ось таку сільветку Харкова: Один з видатніших діячів Харкова висловлював ся так про се місто: «Харків, казав він, має однакові характеристичні прикмети як з боку громадського життя, так і з географічного погляду: він не має традиції, бо вони в нїй не держать ся.

Позір!

Заходом тов а «Академічний хор Бандурист» і тов а «Кружок Українок» відбуде ся **дня 3. падо-**

листа с. р. в салі
„НАРОДНОГО ДОМУ“

ВЕЛИКИЙ АКАДЕМІЧНИЙ РАВТ З ТАНЦЯМИ.

Стрій для пань візитовий, для мужчин вечерковий. Запрошеня розсилають ся. Хто не одержить, зволить зголоситись до тов. Богдана Вахнянина (Кампіяна 5.)

За виділ: **Марія Слизюк, Ів. Тиховський.**

Як той пісок, на якому збудовано Харків, пропускає крізь себе дешеву та іншу воду, так саме й громадське життя легко й швидко збуває всякого натхнення, яким було перед тим переняті і охоче приймає нове, котре набіжить з якого небудь боку. В Харкові довго не держать ся: ні вода, ні традиція. І справді. Хто мав змогу довгий час стежити за життям сего міста, той спостеріг, що в різні часи воно прибирало й ріжну фарбу. Але всі фарби зникали цілком, не залишаючи ніякого по собі сліду. Зважте хоч на те, що в Харкові, який по численності мешканців займає 8 місце у цілій російській державі, нема майже цілком такої відзнаки традиційного життя, як наприклад пам'ятник. Не можна ж бо вважати за пам'ятник ті два півбюсти: Гоголя та Пушкіна, що поставлено (тай то перед кількома роками) коло міського театру! Мизерність сих будівель як найкраще свідчить про те, що Харківляни цілком байдужі до того, щоб виявляти свою пошану до того або иншого діяча, і коли у Харкові збудовано бюсти Гоголеви та Пушкінови, то тільки через те, що під час ювілейних днів сих письменників серед загально російського громадянства запанував такий «модний» настрій. Такі пам'ятники ставили в той час скрізь по Росії і стадія, наприклад «Миргород» київсько-полтавської залізниці може пишатись, що Харків не попередив її в ушанованню Гоголя, бо й вона поставила бюст. А більш в Харкові нема ніяких згадок про минуле: ні баского коня з гетьманом (Хмельницьким — *Ред. Рус.*) як у Києві, ні творця «Енеїди», як у Полтаві. Навіть про свого письменника, Квітку не згадують Харківляни. Що правда, є ще один пам'ятник, Каразіна, але єго заховано десь в університетському саді. «Загине все, ти сам загинеш і не згадають, щоб ти знав!» — мимохіть згадують ся при сїм слова Шевченка. Мандрівець — чужесторонець буде даремне розмірковувати: в що вірували Харківляни, кому вклонялись вони, перед ким палили жертвенники? Хто з горожан придбав собі слави і освітив нею все місто, цілий край, державу?

— **Арештоване професора.** Будапештський дневник „А Нар“ доносить, що в Орзові, граничнім містечку над Дунаєм, арештовано професора лонського університету д-ра Мартон під замітом шпіонажі. Проф. Мартон обїздив балканський півострів задля географічних студій. Арештований звернувся телеграфічно до угорського міністра внутрішніх справ, але не дістав відповіді, бо справу відослано до полагоди міністерству війни. Проф. Мартон просив тоді о поміч двох професорів університету в Колошварі а трех в Будапешті і они заручили, що д-р. Мартон їздив для студій а не задля шпіонажі. Се помогло і професора випущено.

— **Машина до куреня.** Не маємо ту на думці живої машини до куреня, що цілими днями смочке цигаро або люльку, але справдішну машину, що механічно витворює дим з тютюну. Та машина має придати ся тим, що курене дразнить їм горло. Они будуть мимо того любити ся димом тютюну, бо машина що 30 секунд викидає клуб диму. Машина до куреня буде придатна лише до цигарів, бо фабричні папіроси є так пересяклі салітрою, що скурюють ся самі без машини. До скоршого випалювання цигарів треба було аж вигадувати машину.

— **Дрібні вісти.** Винчане п. Івана Сітницького, гімназійного учителя, з п-ю Оленою Заячківською, дочкою старшого радника скарбового, відбуде ся дні 30. с. м. о год. 7. вечером в Успенській церкві у Львові. — На просьбу підприємця самоходових фікрів у Львові магістрат назначив ціну за їзду самоходами: в день (від 6. рано до 11. вечер) за 600 метрів дороги, або за 8 минут жданиа 1 К, а в ночи за 400 м. їзди або 8 минут жданиа 1 К. За кождых дальших 300 м. дороги або 4 минут жданиа в день а в ночи за 200 м. або 4 минут жданиа доплачує ся по 20

с. Час їзди і жданиа показує таксаметр. — У Львові придержано бувшого слухача філософії Станислава Кульматичного, пошукуваного за ріжні обманства.

Репертуар руского театру в Бучачі.

Салія «Сокола». Початок о 7½ вечером Білети продає торговля п. Рогозинського (Абонамент на 6 вистав під ряд 10 К)

В четвер 18. жовтня «Продана наречена», опера в 3 діях Ф. Сметани. Виступ п. А. Дального, тенора опери в Люблянї. Орхестра побільшена. (Ціни підвишені. Абонаменти ухилені).

В суботу 20. жовтня: «Жидівка вихреста», народний образ в 5 діях Тогобочного.

В неділю 21. жовтня: «Невольник», народний образ зі співами і танцями в 5 діях, переробив з поеми Т. Шевченка, Кропивницький.

Ві второк 23. жовтня: «На дні», сцени з дна життя в 4 діях М. Горького.

Репертуар міського театру у Львові.

Ві второк: «Лялька».

В середу: «Орлеанська дїва», трагедия в 5 д. Фр. Шіллера.

В четвер: «Вертер», оп. 4 д. Массенета.

В п'ятницю: «Орлеанська дїва».

В суботу попол.: «Косцюшко під Рацлавицями»; вечер: «Самсон і Далїля», оп. 4 д. Сен-Сенса.

В неділю по пол.: «Галька», оп. 4 д. Моношкя; вечер: «Орлеанська дїва».

В понеділок: «Орлеанська дїва».

Ві второк: «Оповідання Гофмана», оп. 4 д. Оффенбаха.

В середу: «Маман Колїбрі», ком. 4 д. Г. Батаїля.

Други Соколи і Сокили! Пам'ятайте, що львівський «Сокил» збирає жертви на будову свого дому.

Телеграми

з дня 15. жовтня 1906.

Відень. На нинішнім засіданню палати послів по відчитанню інтерпеляцій пос. Ронковський яко повідник комісії нагани в справі пос. Ончула і Штаремберга, оновістив, що комісія аж 11. с. м. могла зібрати ся на перше засіданє і переслухати обох послів. А що по акти мусїла комісія звертати ся до суду, тому ще не може зложити звіту. Опісля міністер Шенаїх відповідав на інтерпеляції, почім приступлено до подрїбної дискусії над антикареским законом.

Відень. Президент угорського кабінету, д-р. Векерле, був нині у цїсаря на послуханю.

Київ. Вчєра почав ся ту зїзд «истинно русскої» партії при участі около 500 Москалів. Зїзд вислав до царя телеграму, в якій заявляє, що Росією спасє лише самодержавє, а до Столипіна зателеграфовано з похвалою єго сатрацеских заряджень що до воєнних судів і т. п.

Вест Гартлепуль (Англія). В копальні вугля в Вїнгатї настав вибух газів, причім засипала земля поверх 200 робітників.

НАРОДНА ГОСТИННИЦЯ.

(Готель, ресторація і каварни — ріг ул. Сикстусової і Косцюшка у Львові).

Приїхали дня 15. жовтня: Іван Михалович зі Скалата, Константина Новак з Вільки мазовецької, Михалина Пуканів з Кут, о. Йосиф Грабовецький з Тисова, Льонгін Пит з Буська, о. Василь Мотюк з Маріямпольа, Юлій Тучапекский з Тростянця, о. Льонгін Скалиш з Забарова і о. Стефан Крижановський з Либохори.

Щадїть і купуйте землю!

Товариство взаїмного кредиту

„Джістер“

стоваришенє зар. з обмеженою порукою у Львові (Ринок ч. 10)

платить 4% від вкладок, приймає і виплачує вкладки кожного днї, крім неділі і свят; Уділяє позички на 6% на гіпотєку або за порукою; дає більшї позички парцелянтам на купно землі; сплату гіпотечних позичок розкладає 15 літ; при 30 ратах піврічних виносить рата на капітал і процент разом 5 корон від 100 корон.

На покритє дахів бляхою або черепом уділяє „Джістер“ позички на 5%.

Позички можуть дістати тільки члени; якщо член може приступити тільки член Товариства обезпечєнь „Джістер“

Дивідєнда від уділів членських виносить ся все 6%

Вкладки можуть вкладати також не члени.

Вкладки виносить 10, 12 1905: 2,072,928 К.

Позички уділені 2,041,615 К.

Уділи членів 162,127 К.

Фонд резервовий 30,288 К.

Цінні папери і льокапи 257,963 К.

З чистих зиснів уділів „Джістер“ на церкви, бурси і інші громадївні діли вже над 40,000 корон.

Щадїть і купуйте землю!

Ц. к. упр. гал. акц.

Банк Гіпотечний

Відділ депозитовий

приймає вклади і виплачує завдатки на рахунок біжучий, приймає до перєхованя папери вартісні і дає на них завдатки.

Крім того впроваджєно подїбно як в інституціях заграничних т. зв.

Депозити сховкові
(Safe Deposits)

За оплатою 50 до 70 корон річно, депозитар дістає в сталевій касї панцирній сховок до виключного ужитку і під власним ключем, де безпечно і дискретно перєховувати може своє майно або важкі документи.

Під тим аглядом поробив Банк гіпотечний як найдогідїйшї зарїдження.

Привнеси дотачно того рода депозитів одержати можна безплатно у відділі депозитовім.

СОКИЛ Житку і паперці

можна набувати в „Сокильськїм Базарі“ у Львові і у всіх торговлях вкраю.

Colosseum

в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.

від 1. до 15. жовтня 1906.

Нова сензацийна програма.

Щоденно о 8. год. вечер представлєнє В неділі і свята 2 представлєнє о 4. год. по пол. і о 8. год. вечером. Що п'ятницї High-Life представлєнє. Білєти вчаснїше можна набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвиґа ч. 9.